

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

БК 5. ПРИРОДОРЕСУРНЕ ПРАВО

Спеціальність	081 Право
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Статус навчальної дисципліни	вибіркова
Курс / семестр вивчення	1 / 2 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	5
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції - 32 год.
	Практичні, семінарські заняття – 16 год.
	Самостійна робота - 72 год.
Вид індивідуального завдання	підготовка тез
Форма підсумкового контролю	залік
Кафедра (назва, № кабінету, контактний телефон, e-mail)	Кафедра публічного та приватного права
Викладач /і:	Постригань Віталій Станіславович, к.ю.н.
Контактна інформація викладача/ів:	E-mail: kaf-pravo@suem.edu.ua тел. 0972054814
Дні занять	Згідно з розкладом
Консультації	Очні консультації: згідно з графіком Дистанційні: електронна пошта, групи у Вайбері, Телеграмі
Анотація навчальної дисципліни:	
Навчальна дисципліна передбачає формування у здобувачів вищої освіти системних знань про об'єкти природоресурсного права, особливості здійснення використання природних ресурсів, а також принципи їх збереження. В рамках вивчення даної дисципліни здобувачі вищої освіти опановують основні нормативно-правові акти земельного, водного, лісового, надрового та іншого природоресурсного законодавства.	
Мета і завдання навчальної дисципліни:	
Метою курсу є: полягає у наданні теоретичних і практичних знань здобувачам вищої освіти із сучасного природоресурсного законодавства і права, сучасних правових основ природокористування, систематизації отриманих здобувачами вищої освіти знань для використання у практичній діяльності; ознайомленні зі шляхами використання географічних знань; формування правової свідомості та правової культури у цій сфері. Мета орієнтована на такі завдання: вивчення системи природо-ресурсного права України, засвоєння основних понять; ознайомлення з чинним українським природоресурсним законодавством; вивчення підстав і умов виникнення, зміни та припинення природоресурсних правовідносин; ознайомлення зі специфічними способами захисту права власності на природні ресурси; застосування набутих знань у вирішенні практичних питань, пов'язаних з правовими проблемами, що виникають у ході реалізації	

<p>суб'єктивних прав на природні ресурси; формування вмінь і навичок самостійного пошуку необхідних нормативно-правових актів та правильного їх використання під час вирішення ситуаційних завдань.</p>
<p align="center">Мета орієнтована на формування у здобувачів таких компетентностей:</p>
<p>ЗК 3.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 6.Здатність генерувати нові ідеї (креативність). СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції. СК 14.Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини. СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості. СК 18. Здатність до аналізу економіко-правового механізму природокористування, охоронинавколишнього природного середовища та правозастосування норм екологічного права.</p>
<p align="center">Програмні результати навчання:</p>
<p>РН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами. РН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки. РН 8.Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.</p>
<p align="center">Очікувані результати, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна:</p>
<p>ОРН 1.Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання. ОРН 2.Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. ОРН 3.Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми. ОРН 4.Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.</p>
<p align="center">Зміст навчальної дисципліни:</p>
<p>Тема 1. Поняття та система природо-ресурсного права Поняття природо-ресурсного права як галузі права. Предмет природо-ресурсного права. Методи правового регулювання природо-ресурсних відносин. Принципи природо-ресурсного права. Система природо-ресурсного права.</p>
<p>Тема 2. Джерела природо-ресурсного права Поняття, система та особливості джерел природо-ресурсного права. Природо-ресурсне законодавство. Спеціальні закони як джерела природо-ресурсного права. Нормативно-правові акти місцевих органів самоврядування в галузі природокористування. Актуальні питання розвитку природо-ресурсного законодавства України.</p>
<p>Тема 3. Право власності на природні ресурси Поняття права власності на природні ресурси та його ознаки. Форми власності на</p>

природні ресурси в Україні, їхнє законодавче закріплення. Зміст права власності на природні ресурси.

Суб'єкти та об'єкти права власності на природні ресурси. Підстави та порядок виникнення, зміни та припинення права власності на природні ресурси. Права та обов'язки власників природних ресурсів.

Тема 4. Право природокористування та його основні види

Поняття природокористування та право природокористування. Об'єкти та суб'єкти права природокористування. Зміст права природокористування. Основні види природокористування та їх законодавче закріплення. Особливості використання природних ресурсів на умовах оренди. Підстави і порядок виникнення, продовження та припинення права природокористування.

Тема 5. Правове забезпечення управління в галузі природокористування

Поняття та зміст управління в галузі природокористування. Функції державного управління в галузі природокористування. Система і компетенція органів управління природокористування в Україні. Компетенція органів місцевого самоврядування в галузі природокористування. Правові питання участі громадськості в управлінні природокористування. Правові засади ведення державних природоресурсних кадастрів, Червоної і Зеленої книг України.

Тема 6. Юридична відповідальність у галузі природокористування

Поняття та функції відповідальності за порушення природо-ресурсного законодавства.

Поняття природо-ресурсного правопорушення, його ознаки. Види правопорушень у галузі природокористування. Види юридичної відповідальності за правопорушення у галузі природокористування.

Тема 7. Правове регулювання використання земельних ресурсів

Земельні відносини у контексті сучасної земельної реформи. Поняття правового режиму використання земель. Система органів управління в галузі земельних відносин. Поняття і зміст права власності на землю. Суб'єкти права власності на землю. Право землекористування. Суб'єкти та правові форми землекористування. Відповідальність за порушення земельного законодавства.

Тема 8. Правове регулювання використання надр

Загальні проблеми охорони та використання надр в Україні. Особливості правовідносин з геологічного вивчення, розвідки та використання надр. Законодавство України про надра. Особливості управління в галузі використання надр. Система органів управління. Суб'єкти та об'єкти права власності на надра. Право користування надрами, його характеристика та види. Відповідальність за порушення законодавства у сфері використання надр.

Тема 9. Правовий режим використання, відтворення й охорони вод

Актуальні проблеми використання вод в Україні. Водне законодавство України. Водний кодекс України. Управління й контроль в галузі використання вод. Державний облік вод. Державний моніторинг вод. Суб'єкти, об'єкти, підстави виникнення, зміни і припинення права власності на води. Поняття та види права водокористування, зміни і припинення права водокористування. Види і засоби контролю за використанням вод та відтворення водних ресурсів. Відповідальність за порушення водного законодавства.

Тема 10. Правове регулювання використання альтернативних джерел енергії

Альтернативні джерела енергії як об'єкт регулювання використання. Правовий

режим використання альтернативних джерел енергії. Законодавство про альтернативні джерела енергії. Державне управління використання альтернативних джерел енергії.

Тема 11. Правове регулювання використання, відтворення, захисту і охорони лісів

Актуальні проблеми використання лісових ресурсів України. Ліс як об'єкт правового регулювання використання. Поняття, предмет, принципи і система лісового права. Особливості державного управління у сфері лісових відносин. Організація та ведення лісового господарства. Лісовпорядкування. Особливості суб'єктивного та об'єктивного складу права власності на ліс. Право лісокористування : поняття, суб'єкти. Відповідальність за порушення лісового законодавства: види, підстави і порядок притягнення.

Тема 12. Правовий режим використання рослинного світу

Актуальні проблеми правового регулювання використання рослинного світу в Україні.

Види природних рослинних ресурсів. Законодавство України про рослинний світ. Державне регулювання режиму рослинного світу. Правові форми та види використання природних рослинних ресурсів. Юридична відповідальність за порушення у сфері використання об'єктів рослинного світу.

Тема 13. Правові засади використання тваринного світу

Актуальні проблеми правового регулювання використання тваринного світу в Україні. Тваринний світ як об'єкт права власності та права користування. Загальна характеристика законодавства про тваринний світ. Особливості управління в галузі використання тваринного світу. Суб'єкти та об'єкти права власності на тваринний світ. Право користування об'єктами тваринного світу, його форма та види. Основні види використання тваринного світу. Відповідальність за порушення законодавства в галузі використання тваринного світу: поняття, ознаки, підстави настання, види, порядок притягнення.

Тема 14. Правове регулювання використання курортних, лікувально-оздоровчих і рекреаційних зон

Поняття та види природних лікувальних ресурсів та комплексів. Правовий режим використання курортних, лікувально-оздоровчих зон і курортів. Поняття рекреаційних зон, їх види, склад, порядок утворення. Особливості управління в галузі використання рекреаційних зон. Правовий режим використання лікувальних природних ресурсів та комплексів. Особливості державного управління та контролю в галузі використання курортних, лікувально-оздоровчих, рекреаційних зон.

Тема 15. Правовий режим використання природно-заповідного фонду

Законодавство України про природно-заповідний фонд. Поняття та класифікація територій і об'єктів природно-заповідного фонду України. Загальна характеристика правового режиму територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Форми власності на території та об'єкти природно-заповідного фонду та особливості правового режиму їхніх земель. Правовий режим та особливості використання природно-заповідного фонду для наукових досліджень та в освітніх цілях. Особливості державного управління в галузі використання природно-заповідного фонду. Відповідальність за порушення законодавства про природний заповідний фонд.

Рекомендовані джерела і навчальна література:

1.Гетьман А.П. Екологічне право. Харків: Право, 2022. 552 с. Екологічне право України: курс лекцій / за ред. д-ра юрид. наук, проф. кафедри аграрного, земельного та екологічного права НУ» ОЮА» Каракаша І. І. Одеса: 2020. 321 с.

2.Екологічне право України : курс лекцій / за ред. д-ра юрид. наук, проф. кафедри аграрного, земельного та екологічного права НУ»ОЮА» Каракаша І. І. Одеса : 2020. 321 с.

3.Екологічне право України. Особлива частина. Навчальний посібник рекомендовано МОН України. Шуміло О.М. Київ: ЦУЛ, 2019. 432 с.

4.Конституція України від 26 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>Природноресурсове право України : навч. посіб. / за ред. Каракаша І.І. та Харитонові Т.Є. – Вид. 2-ге, доповн. і переробл. Одеса, Видавничий дім «Гельветика», 2018. – 566 с.

5.Природноресурсове право України: навч. посіб. / за ред. Каракаша І.І. та Харитонові Т.Є. Вид. 2-ге, доповн. і переробл. Одеса, Видавничий дім «Гельветика», 2018. 566 с

Методи викладання, навчання:

Лекції (проблемні лекції, лекції-дискусії, лекції-демонстрації з використанням мультимедійного обладнання);

Семінарські, практичні заняття (публічне обговорення питань тем курсу, дискусії, виконання ситуаційних вправ, участь у діловій грі та ін.);

Самостійне навчання (виконання завдань самостійної роботи (СРС), індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ): контрольна робота, підготовка тез доповіді на наукову конференцію з публікацією).

Форми контролю успішності навчання:

Контрольні заходи з перевірки успішності засвоєння навчального матеріалу з дисципліни включають: поточний контроль, виконання індивідуальних завдань (ІНДЗ), підсумковий контроль (залік).

Поточний контроль має на меті перевірку виконання завдань як аудиторної, так і самостійної роботи студентів та може проводитися в таких формах:

- оцінювання підготовлених виступів, доповідей з тематики семінарських занять;
- усне опитування або письмовий експрес-контроль на семінарських заняттях;
- виконання контрольної роботи;
- тестування з засвоєння окремих тем курсу;
- перевірка виконання завдань СРС.

Контроль виконання *ІНДЗ* здійснюється у формі перевірки підготовлених тез та їх наступної публікації як умова апробації результатів власного магістерського дослідження.

При проведенні рубіжних контролів після вивчення кількох тем курсу у формі електронного тестування використовується набір тестових завдань, які містяться в бібліотеці електронних курсів системи дистанційного навчання СУРА для перевірки знань здобувачів вищої освіти.

Система оцінювання результатів навчання:

Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань здобувачів вищої освіти, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною системою.

Підсумкова оцінка (залік) виставляється на підставі суми накопичених балів здобувачем вищої освіти, отриманих у ході поточного, рубіжного контролів, виконання ІНДЗ.

Схема розподілу балів:

50 балів (поточний контроль)	10 балів (контроль виконання ІНДЗ)	40 балів (рубіжний контроль)
---------------------------------	---------------------------------------	---------------------------------

Мінімальний пороговий рівень з кожного виду контролю:

30 балів (поточний контроль)	5 балів (контроль виконання ІНДЗ)	25 балів (рубіжний контроль)
---------------------------------	--------------------------------------	---------------------------------

Шкала оцінювання результатів навчання:

Загальна семестрова оцінка за 100-бальною шкалою переводиться у національну шкалу відповідно до таблиці:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи)	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії і порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти під час усіх видів контролю здійснюється відповідно до затверджено в університеті «Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень з навчальних дисциплін здобувачів вищої освіти» (URL : <https://www.suem.edu.ua/normatyvni-dokumeny>).

Політика курсу:***Політика дотримання академічної доброчесності***

Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування.

За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перегляд новин на Телеграм-каналі.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Природоресурсне право».

Політика щодо пропусків занять

Здобувачі вищої освіти мають відвідувати лекційні й практичні (семінарські) заняття. Відсутність здобувача вищої освіти на занятті може бути виправдана поважною причиною. Поважними причинами відсутності вважаються: хвороба, участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт чи будь-якому іншому заході, який можна віднести до заходів, що сприяють розвитку здобувачів вищої освіти і поліпшенню іміджу університету (факультету).

Політика щодо виконання навчальних завдань пізніше встановленого терміну

Здобувачі вищої освіти мають виконувати всі навчальні завдання у встановлені терміни. Здобувач вищої освіти, який не виконав ту чи іншу кількість навчальних завдань вчасно й хоче надолужити прогаяне, може звернутися по допомогу до викладача.

Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

Бонуси

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

Силабус відповідає змісту освітніх програм (а саме: відповідність назві дисципліни, кількості кредитів, формі підсумкового контролю, набору компетентностей і результатів навчання), яка пройшла процедуру рецензування стейкхолдерами.

Силабус затверджено на засіданні кафедри публічного та приватного права, протокол від «12» лютого 2024 р. № 20.

Завідувач кафедри

Людмила КУЗНЕЦОВА